T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/905
KARAR NO : 2019/54
KARAR TR : 28/01/2019

ÖZET:Dava, davacının davalı oda nezdinde 15/07/1993 tarihinden 04/12/2015 tarihine kadar fiilen çalıştığı günler karşılığı ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ve genel tatil çalışma ücretlerinin tahsiline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.B.
Vekilleri : Av. M. E. K. Av. Z. T.
Davalı : Emirgazi Ziraat Odası Başkanlığı
Vekili : Av. İ. A.

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin, davalı Ziraat Odası Başkanlığı'nda 15/07/1993 tarihinde çalışmaya başladığını, iş akdini 01/12/2015 tarihinde Ereğli noterliğinden çekmiş olduğu ihtarname ile 04/12/2015 tarihinde 15 yıl 3600 gün prim sayısını doldurması nedeniyle iş akdini haklı olarak fesih ettiğini, müvekkilinin çalıştığı süre içinde en son almış olduğu aylık brüt ücretinin 2.555,98 TL olduğunu, davalı iş yerinde hizmetli olarak haftanın 7 günü 07:00-21:00 saatleri arasında çalıştığını, resmi ve dini bayramlar ile genel tatil günlerinde çalıştığını, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti, yıllık izin ücreti ve UBGT ücretinin ödenmediğini, bu nedenlerle 1.000,00 TL kıdem tazminatı, 250,00 TL yıllık izin alacağı, 250,00 TL fazla mesai ücreti, 250,00 TL ulusal bayram genel tatil ücreti ve 250,00 TL hafta tatili ücretinin iş akdinin fesih tarihinden itibaren bankalarca mevduata uygulanan en yüksek banka faizi ile davalıdan tahsili istemiyle 11/12/2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

KARAPINAR ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'28/04/2016 gün, E:2015/472, K:2016/148 sayılı dosyada "Anayasa'nın 128. maddesinde, "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" ve 135. maddesinde, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir" denilmiştir.

6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 1. Maddesinde (Değişik: 3/6/2004-5184/1 md.), "Ziraat odaları, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplin ve ahlâkını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin meslekî hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır" ve 38. maddesinde, "Birlik ve odalarda istihdam edilenlerin işe alınma, çalıştırılma, sicil, atanma, yükselme, nakil, işten ayrılma ve çıkarılma, disiplin işlemleri, aylık ücret ve diğer tüm özlük hakları ile işten ayrılanlara ödenecek tazminatların usul ve esasları tüzükte gösterilir" hükmü yer almıştır.

Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi' nin 45. Maddesinde, "Ziraat Odalarında ve Ziraat Odaları Birliğinde çalıştırılacak kimseler iki sınıfa ayrılır: a) Memurlar; b) Hizmetliler" 47. Maddesinde; " Hizmetlilerin vasıfları istihdam şartları, ücretleri İdare Heyetlerince tesbit ve odalarda, oda meclislerince ve Odalar Birliğinde birlik umumi heyetince tasdik edilir. 15 gün önce ihbar edilmek veya 15 günlük ücretleri ödenmek şartiyle bunların her zaman işlerine nihayet verilmesi caizdir" denilmiştir.

Emirgazi Ziraat Odası Başkanlığı'nca mahkememize gönderilen 11/01/2016 havale tarihli personel isim listesinde, davacı Mustafa Bayrakcı'nın statüsünün kadrolu hizmetli olarak belirtildiği görülmüştür.

Bu durumda, Emirgazi Ziraat Odası'nda kadrolu hizmetli olarak görev yaparken işten ayrılan davacı tarafından kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, UBGT ücreti ve hafta tatili ücreti alacağı olmak üzere toplamda 2.000,00 TL'lik alacağın kendisine ödenmesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, davacının statüsü, davalı Emirgazi Ziraat Odası Başkanlığı'nın niteliği ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'nın 03/05/2010 tarihli 2009/277 E. ve 2010/112 K. nolu karan bir arada değerlendirildiğinde, önümüzdeki davada idari yargı yerinin görevli olduğu" gerekçesiyle davanın yargı yolu yanlışlığı nedeniyle usulden reddine karar vermiş, temyiz edilen karar, Yargıtay 22.

Hukuk Dairesinin 09/07/2018 gün, 2018/6497-17386 E-K sayılı ilamıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 21/09/2018 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. İDARE MAHKEMESİ'17.12.2018 gün ve E:2018/1219 sayılı kararıyla "1982 tarihli Anayasamızın 135.maddesinde kamu kurum ve kuruluşları düzenlenmiş olup 1. fikraya göre, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir".

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinde İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesinde iş mahkemelerinin görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun amaç ve kapsamını belirleyen 1. maddesinin 2. Fıkrasına göre, "Bu Kanun, 4. maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır". Hükmü getirilmiş, aynı Kanunun 4. maddesindeki istisnalar incelendiğinde; kamu kurum ve kuruluşlarının istisna kapsamında sayılmadığı görülmüştür.

04/09/1959 tarih ve 10297 sayılı resmi Gazete'de yayımlanan Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi' nin Memur ve hizmetliler başlıklı 45. maddesinde "Ziraat Odalarında ve Ziraat Odaları Birliğinde çalıştırılacak kimseler iki sınıfa ayrılır: a)

a)Memurlar; b) Hizmetliler.", aynı nizamnamenin 46. maddesinde "Memur olabilmek için aşağıda yazılı vasıf ve şartları haiz olmak lazımdır, a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, b)Amme haklarından mahrum bulunmamak, c) İyi ahlak sahibi olmak, d) Şeref ve haysiyeti muhil bir suçtan dolayı ağır hapis veyahut bir sene veya daha fazla hapis cezasıyla mahkûm bulunmamak, e) Sari hastalıklara müptela olmamak veya vazifesini muntazaman ifaya mani olabilecek bedeni veya akli arıza ve hastalıklarla malul bulunmamak, f) Fiili askerlik hizmetini yapmış olmak veya askerlikle ilgisi bulunmamak, g) En az Orta Okul tahsilini bitirmiş olmak" hükmü, 47. maddesinde de "Hizmetlilerin vasıfları istihdam şartları, ücretleri İdare Heyetlerince tespit ve odalarda, oda meclislerince ve Odalar Birliğinde birlik umumi heyetince tasdik edilir. 15 gün önce ihbar edilmek veya 15 günlük ücretleri ödenmek şartıyla bunların her zaman işlerine nihayet verilmesi caizdir." hükmü yer almaktadır.

Ziraat Odaları Personel Yönetmeliği'nde ise ziraat odasında çalışacak personelin memur ve hizmetli olacağı, memurların fikri çalışmayı gerektiren işlere ait kadrolarda; aynı zamanda bedensel çalışmayı gerektiren görevlere ait kadrolarda çalışan personele ise hizmetli denileceği, istihdam şeklinin daimi ya da belirli süreli hizmet akdi ile çalıştırma, ihtiyaca göre kısmi ya da tam gün; mevsimlik, vasıfsız vs. personel istihdamı yapılabileceği, personel ihtiyacının yönetim kurulunca belirlenip oda meclisinin onayı ile memur ve hizmetli kadrolarının tespit edildiği, atama yetkisinin odalarda memur ve hizmetli kadrolarına atama yetkisinin Yönetim Kurulunda olduğu, yönetim kurulunun bu yetkisini devredemeyeceği, görevden alınmada da aynı usulün uygulanacağı, aylık ücretlerin yönetim kurulunun teklifi ile oda meclisince tespit edileceği, tespit edilme yöntemlerinin de belirtildiği, özel hizmet tazminatı gibi ek ödemeler düzenlendiği, Yönetmeliğin 46. maddesinde memur ve hizmetli personeline en az 1 yıl çalışmış olmak kaydıyla kıdem tazminatı ödeneceği, Yönetmeliğin 113. maddesinde de bu yönetmelikte düzenlenmeyen konularda İş Kanunu hükümlerinin geçerli olacağı belirtilmiştir.

Dava dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından Ereğli Noterliği' nden çekmiş olduğu ihtarname ile 04/12/2015 tarihinde 15 yıl 3600 gün prim sayısını doldurması nedeniyle iş akdini haklı olarak feshettiği, haklı fesih nedeniyle 1.000,00 TL Kıdem tazminatı, 250 TL yıllık izin alacağı, 250 TL fazla mesai ücreti, 250 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti ve 250 TL hafta tatili ücretinin iş akdinin feshi tarihinden itibaren ödenmesi istemiyle öncelikle adli yargıda dava açıldığı, Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/04/2016 tarih ve E:2015/472 - K:2016/148 sayılı kararında idari yargı yerinin görevli olduğu yolunda verdiği kararın temyiz edilmesi üzerine, bu kararın Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin 09/07/2018 tarih ve E:2018/6497 K:2018/17386 sayılı kararıyla onanması üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla), davacının statüsü, davalı Emirgazi Ziraat Odası Başkanlığı'nın niteliği ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'nın 03/05/2010 tarih ve E:2009/277 - K:2010/1 12 sayılı kararı uyarınca idari yargı mercilerinde dava açılması gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermişse de görev ret kararına dayanak alınan Uyuşmazlık Mahkemesi kararında Memur olan çalışan yönünden karar verildiği, dava konusu olayda ise davacının Hizmetli sınıfında olduğu ve bu nedenle bu kararın görev ret kararına dayanak olamayacağı açıktır.

Uyuşmazlık konusu olayda; Anayasamızın 135. maddesi, 4857 sayılı Kanunun 1 ve 4. maddeleri, 6964 sayılı Kanun kapsamında çıkarılan ve yukarıda belirtilen Nizamname, Personel Yönetmeliği ve yargı içtihatları dikkate alındığında davalı oda bünyesinde hizmetli kadrosunda görev yapan davacının açmış olduğu işçilik alacaklarına dair davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargının (yetkili iş mahkemesinin) görev alanına girdiğinin anlaşılmış olması nedeniyle, Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla) ile Mahkememiz arasında oluşan görev uyuşmazlığının giderilmesi için 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesine müracaat zarureti hâsıl olmuştur.

Açıklanan sebeplerle; Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/04/2016 tarih ve E:2015/472 - K:2016/148 sayılı görevsizlik kararı üzerine açılan işbu davada, Mahkememizce davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varıldığından, dava dosyasının ve Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/04/2016 tarih ve E:2015/472 - K.L:2016/148 sayılı dava dosyasının, görevli merciin belirlenmesi için 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, bakılmakta olan davanın da Uyuşmazlık Mahkemesinin vereceği karara kadar ertelenmesine" karar vererek her iki dava dosyasını 14/12/2018 gün ve 2018/1287 esas sayılı üst yazısı ile Mahkememize göndermiş, başvuru 24/12/2018 tarihi itibarıyla Mahkememiz kayıtlarına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 28/01/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının davalı oda nezdinde 15/07/1993 tarihinden 04/012/2015 tarihine kadar fiilen çalıştığı günler karşılığı ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ve genel tatil çalışma ücretlerinin tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. Maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılıKanunun3.maddesinde;kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79. madde ile başlayanDördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde,Kanunun amacının,işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan"İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı,ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının 27/07/1993 tarihinde düzenlenen ilk işe giriş bildirgesi ile 506 sayılı Yasa kapsamında 20399266 sigorta sicil numarası alarak 15.07.1993-04.12.2015 tarihleri arasında Emirgazi Ziraat Odası Başkanlığında hizmetli olarak çalıştığı; davanın, davacının fiilen çalıştığı günler için hak ettiğini iddia ettiği kıdem tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ve genel tatil çalışma ücretlerinin ödenmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Davacının davalı kurum nezdinde 15.07.1993-04.12.2015 tarihleri arasında 506 ve 5510 sayılı Yasalar kapsamında hizmetli olarak çalıştığı, sigorta primlerinin SSK' na yatırıldığı, davacının taleplerinin de belirtilen kanunlar kapsamında kıdem tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ve genel tatil çalışma ücretlerine ilişkin olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde uyuşmazlığın çözüm yerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde adli yargı yeri olacağı kuşkusuzdur.

Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararında atıf yapılan Mahkememiz kararının ise memur sıfatıyla çalışana ait olup olayımıza emsal teşkil etmeyeceği açıktır.

Belirtilen nedenlerle, Konya 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin 29/04/2016 gün, E:2015/472, K:2016/148 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle,Konya 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinin 29/04/2016 gün, E:2015/472, K:2016/148 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28/01/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ